

Rapport fra fact-finding mission til Iran

8.-17. september 2000

Udlændingestyrelsen

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING OG KOMMISSORIUM	4
2. PAS- OG UD/INDREJSEFORHOLD.....	6
2.1 IRANSKE NATIONALITETSPAS.....	6
2.2 IRANSKE REJSEDOKUMENTER FOR FLYGTNINGE I IRAN	7
2.3 UDREJSEVISUM	7
2.4 UDREJSEPROCEDURER VED MEHRABAD-LUFTHAVNEN I TEHRAN	8
2.5 ANNULLERING AF UDREJSESTEMPEL.....	10
2.6 UDREJSEFORBUD	10
2.7 INDREJSEPROCEDURER VED MEHRABAD-LUFTHAVNEN I TEHRAN.....	11
2.8 FALSKE REJSEDOKUMENTER	12
3. STATSBOGERSKABSFORHOLD	13
4. RETLIGE FORHOLD	16
4.1 DOMSTOLSSYSTEMET	16
4.2 UDSTEDELSE AF RETSDOKUMENTER.....	17
4.2.1 Tilsigelser.....	17
4.2.2 Arrestordrer.....	17
4.2.3 Domsafsigelser.....	17
5. MINORITETSGRUPPER	19
5.1 MEDLEMMER AF KRISTNE TROSSAMFUND	19
5.2 MEDLEMMER AF BAHÁ'I-SAMFUNDET.....	20
5.3 KONVERTITTER.....	20
5.4 KURDERNE.....	21
5.5 HOMOSEKSUELLE.....	22

6. KVINDER OG PÅKLÆDNINGSKRAV	24
7. PRODUKTION, SALG, BESIDDELSE OG INDTAGELSE AF ALKOHOL.....	25
8. BILAGSFORTEGNELSE	26
<i>BILAG 1: KORT OVER IRAN.....</i>	<i>27</i>
<i>BILAG 2: LISTE OVER KONSULTEREDE MYNDIGHEDER, ORGANISATIONER OG PERSONER.....</i>	<i>28</i>
<i>BILAG 3: DEN IRANSKE STRAFFELOVS §§ 165 OG 175 VEDRØRENDE STRAFBESTEMMELSER FOR KONSUMPTION, PRODUKTION, KØB, SALG MV. AF ALKOHOL (PÅ FARSI)</i>	<i>29</i>
<i>BILAG 4: UOFFICIEL ENGELSK OVERSÆTTELSE AF DE I BILAG 2 NÆVNTE PARAGRAFFER.....</i>	<i>30</i>

1. Indledning og kommissorium

Antallet af iranske statsborgere, der indrejser i Danmark for at søge asyl, er relativt stort. I 1999 blev 184 iranere registreret som asylansøgere i Danmark, mens tallet i 2000 var 378.

På den baggrund har Udlændingestyrelsen i gennem længere tid ønsket at foretage en fact-finding mission til Iran for at få ajourført de baggrundsoplysninger, der lægges til grund ved behandlingen af asylansøgningerne.

I forbindelse med daværende udenrigsminister Niels Helveg Pedersens besøg i Iran i april 2000 blev Udlændingestyrelsens ønske nævnt overfor de iranske myndigheder, der efterfølgende meddelte, at Iran var rede til at modtage en delegation fra de danske udlændingemyndigheder.

Med bistand fra Udenrigsministeriet og ambassaden i Teheran blev en række møder med repræsentanter for de relevante iranske myndigheder aftalt, hvorefter besøget fandt sted i perioden 9.-17. september 2000.

Delegationen blev overalt godt modtaget, og de iranske myndighedsrepræsentanter var meget imødekommende. På den baggrund blev indhentelse af generelle baggrundsoplysninger af mere teknisk og proceduremæssig karakter muliggjort.

Kommissoriet for delegationsbesøget havde følgende ordlyd:

”Procedures for citizenship and ID-card/birth certificate issuance:

- *Authorities responsible, rules and regulations concerning citizenship, documents required, special rules for women/children/religious minorities, registration systems, documents for refugees and aliens, document fraud etc.*

Procedures for issuance of passports:

- *Authorities responsible, documents required, types of passports, special rules for women/religious minorities, registration systems, documents for refugees and aliens, document fraud etc.*

Procedures for issuance of exit visas:

- *Authorities responsible, documents required, types of exit visa, special rules for women/children/religious minorities, registration systems, refugees and aliens, document fraud etc.*

Entry and exit procedures applied at border crossing points:

- *General procedures, authorities present and responsible, documents required, laissez-passer, exit ban for persons, procedures for entry and exit of wanted persons or criminals, registration systems, refugees and aliens, document fraud etc.*

Illegal travel:

- *Modes and ways of illegal travel, court proceedings, sanctions etc.*”

Besøgets formål var således i henhold til kommissoriet at indhente oplysninger af mere proceduremæssig karakter vedrørende pas-, udrejse- og statsborgerskabsforhold. Det viste sig imidlertid under opholdet muligt at tage andre spørgsmål op med de adspurgte kilder f.eks. om retsforhold, herunder forholdene for de religiøse mindretal, homoseksuelle, kurderne etc., hvorfor rapporten medtager oplysninger om disse forhold. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at beskrivelsen på ingen måde prætenderer at være udtømmende. Der er alene tale om *generelle* beskrivelser, som henset til den måde myndighedsudøvelsen undertiden håndhæves på i Mellemøsten, ikke udelukker, at situationer kan få et andet udfald end generelt forventet.

Udover møderne med de iranske myndigheder fik delegationen mulighed for at drøfte nogle af de ovenciterede emner med repræsentanter for vestlige ambassader og et vestligt nyhedsbureau.

Delegationens møder blev afholdt i Teheran og i Mehrabad-lufthavnen.

Tilladelse til at besøge grænsekontrolstationen i Bazargan på grænsen mellem Iran og Tyrkiet blev givet på et sent tidspunkt, hvor et sådant besøg ikke kunne indpasses i programmet.

2. Pas- og ud/indrejseforhold

2.1 *Iranske nationalitetspas*

Delegationen havde et møde med Mohammad Ali Mirkhani, direktør for pas- og visumafdelingen i det iranske Udenrigsministerium. Forhold omkring udstedelse af iranske nationalitetspas blev tillige drøftet med pasafdelingen i det iranske politis (Law Enforcement Forces - LEF) hovedkontor i Tehran.

Mohammad Ali Mirkhani oplyste, at det er det iranske politi (LEF), der er den pasudstedende myndighed. LEF oplyste, at afdelingen har 9 pasudstedende kontorer i Tehran og yderligere 49 kontorer i andre byer i Iran.

Ifølge direktør Mirkhani kan alle iranske statsborgere over 18 år få udstedt iransk nationalitetspas, men selv om man er i besiddelse af et sådant pas, er det ikke ensbetydende med, at man er tilladt udrejse af Iran.

Hvis det på pasansøgningstidspunktet konstateres, at pasansøgeren har et mellemværende med de iranske myndigheder, vil den pågældende blive orienteret herom. Ansøgeren bliver samtidig anmodet om at henvende sig hos den relevante myndighed og løse problemet. Først når dette er gjort, kan der udstedes et pas til den pågældende.

Ved ansøgning om pas skal et ansøgningsskema udfyldes. Oplysningerne i skemaet skal være identiske med oplysningerne i ansøgerens iranske identitetskort, som skal fremlægges i forbindelse med ansøgningen. Iranske mænd skal herudover fremlægge militærbog, der bekræfter, at værnepligt er aftjent.

Alle pasansøgende iranske statsborgere skal personligt møde op hos LEF, både ved indgivelse af ansøgningen og når passet er klart til afhentning. Et pas kan udstedes i løbet af 48 timer, efter at ansøgningen er indgivet.

Et iransk nationalitetspas udstedes med en gyldighedsperiode på 5 år. Passet kan forlænges for yderligere én 5 års periode. Der er ingen andre gyldighedsperioder end de 5 år. Ifølge Mohammad Ali Mirkhani planlægger de iranske myndigheder at indføre nye iranske pasformularer. Den foreløbige tidsplan for dette er sat til marts måned 2002.

En gift kvinde skal have tilladelse fra sin ægtemand, før pas kan udstedes. Kvindens ægtemand skal møde op hos Notarius Publicus for der at give sin skriftlige tilladelse. Det er ikke nødvendigt for kvinden personligt at give møde hos notaren i forbindelse med, at ægtefællen giver tilladelsen. Når tilladelsen er givet, er det ikke nødvendigt for manden at møde op hos paspolitiet i forbindelse med, at kvinden ansøger om pas.

Personer, der tilhører religiøse minoriteter, får udstedt nationalitetspas på linje med alle andre iranske statsborgere. Der er intet i den pågældendes pas, der oplyser om religiøst tilhørsforhold. Tilhørsforholdet skal imidlertid oplyses i pasansøgningsskemaet.

En vestlig ambassade, som delegationen havde en samtale med, oplyste, at der ikke er problemer forbundet med pasudstedelser til medlemmer af det iranske Bahá'i-samfund, og at der ikke i passet fremkommer oplysninger om tilhørsforhold til Baha'i'-samfundet.

Direktør Mirkhani oplyste, at personer, der tilhører etniske minoriteter, ikke har problemer med at få udstedt iransk pas som følge af deres etniske tilhørsforhold.

Ifølge direktør Mirkhani er der oprettet registre, som indeholder oplysninger om hvilke iranske statsborgere, der har ansøgt om pas, og hvilke iranske statsborgere, der er udstedt pas til. Disse registre er konfidentielle.

Pasudstedelse ved iranske repræsentationer udenfor Iran sker i samarbejde med det iranske Udenrigsministerium. LEF er ikke involveret i sådanne tilfælde.

Direktør Mirkhani oplyste, at der ved pasudstedelser i Iran opkræves et gebyr på ca. USD 15. Iranske repræsentationer udenfor Iran opkræver et pasgebyr på ca. USD 55 ved udstedelser af iranske nationalitetspas.

På spørgsmål om de iranske myndigheder har erfaringer med, hvorvidt der forekommer bestikkelse i forbindelse med pasudstedelser, oplyste direktør Mirkhani, at han ikke havde set rapporter, som oplyste om bestikkelse ved ansøgninger om og udstedelser af iranske pas og heller ikke havde hørt om sådanne tilfælde.

2.2 Iranske rejsedokumenter for flygtninge i Iran

Generaldirektør for Bureau for Aliens and Foreign Immigrants' Affairs (BAFIA) i det iranske Indenrigsministerium, Hojatol-Islam Ebrahimi, forklarede, at de iranske myndigheder siden 1999 har udstedt fremmedpas (alien's passports) til flygtninge i Iran. Dette pas giver indehaveren ret til at udrejse af Iran. Samtidig giver dokumentet ret til at genindrejse i Iran. Fremmedpasset erstatter det tidligere laissez-passer, som alene gav indehaveren ret til at udrejse, men ikke til at genindrejse.

Fremmedpasset udstedes til indehavere af flygtningestatus i Iran, dvs. til personer, der er i besiddelse af identitetskort for flygtninge. Hvis man ikke er i besiddelse af et sådant kort, kan fremmedpas alligevel udstedes, efter en anmodning herom er behandlet og imødekommet af en speciel kommission.

Hojatol-Islam Ebrahimi pointerede, at et fremmedpas ikke vil blive udstedt, før de iranske myndigheder er sikre på, at de pågældende vil få udstedt visum til det land, de ønsker at besøge.

Fremmedpasset har en gyldighedsperiode på 1 år, og perioden kan forlænges med yderligere 1 år.

2.3 Udrejsevisum

Direktør Mirkhani oplyste, at der i alle iranske pas er indstemplet et udrejsevisum.

Ifølge direktør Mirkhani udstedes et udrejsevisum samtidig med pasudstedelsen, hvilket betyder at det er LEF, som har myndighed til at udstede tilladelsen.

Et udrejsevisum kan udstedes for én enkelt udrejse eller også kan en sådan tilladelse udstedes for et ubegrænset antal udrejser i løbet af passets gyldighedsperiode.

Tilladelse til én enkelt udrejse udstedes typisk til unge mænd, der ikke har aftjent deres militærtjeneste og til kvinder, der alene har fået tilladelse til én enkelt udrejse af deres ægtefæller. En vestlig ambassade oplyste supplerende, at en tilladelse til én enkelt udrejse kan udstedes til personer, der har et mellemværende med myndighederne, f.eks. skatterestancer, hvis de har stillet garanti for det udestående beløb.

Direktør Mirkhani oplyste, at det fremgår af et udrejsevisum for én enkelt udrejse, at tilbagerejsen til Iran skal ske indenfor en nærmere bestemt periode, typisk 3-6 måneder efter udrejse. Hvis indreisen i Iran finder sted efter udløbet af tilbagerejseperioden, kan den pågældende risikere reaktioner fra de iranske myndigheder, såfremt der ikke kan angives en god begrundelse for den sene tilbagerejse. Ifølge direktør Mirkhani vil reaktionen formentlig bestå af en bøde. Hvis det drejer sig om unge mænd i værnepligtig alder, vil en overskridelse af tilbagerejseperioden alene resultere i et krav om aftjening af militærtjenesten. Direktør Mirkhani oplyste, at der i sådanne tilfælde ikke vil blive tale om bøde eller fængselsstraf.

For et udrejsevisum med tilladelse til et ubegrænset antal udrejser gælder ingen frist med hensyn til tilbagerejsen til Iran. Det betyder, at en person med et sådant visum godt kan indrejse i Iran f.eks. 1 år efter udrejse uden at risikere nogen straf fra de iranske myndigheder.

Direktør Mirkhani oplyste, at hvis en person med tilladelse til én enkelt udrejse skulle ønske at forlænge tilbagerejseperioden, kan den pågældende henvende sig til en iransk repræsentation i udlandet, som vil kunne hjælpe i forbindelse med et sådant ønske.

Ifølge direktør Mirkhani indstemples et udrejsevisum altid på side 10 i et iransk nationalitetspas.

På forespørgsel om der eksisterer registre over personer, der aldrig vil kunne få udstedt udrejsevisum, oplyste direktør Mirkhani, at det iranske politi er i besiddelse af sådanne registre.

2.4 Udrejseprocedurer ved Mehrabad-lufthavnen i Tehran

Delegationen fik anledning til at besøge Mehrabad-lufthavnen i Tehran. Lufthavnen er den største i Iran, og den lufthavn hvorfra det meste af den internationale luftrafik fra Iran udgår.

Tilstede var en højtstående embedsmand fra lufthavnsmyndighederne, der ikke ønskede at oplyse sin identitet. Endvidere var hr. Salieh, en ekspert fra det iranske Udenrigsministerium, tilstede.

På forespørgsel om hvilke myndigheder, der er tilstede i lufthavnen i forbindelse med ud- og indrejseprocedurerne, ville den højtstående embedsmand ikke gå nærmere ind på dette.

Alle passagerer til internationale flyvninger anmodes om at møde i lufthavnen 2-3 timer før flyafgang.

Ved ankomst til lufthavnen fremviser passagererne pas og billet for at blive tilladt adgang til lufthavnens afgangsområde. Dette gøres for at sikre, at de pågældende har gyldigt pas og billet til den aktuelle flyafgang.

Herefter kommer man til den første bagagekontrol. Al bagage bliver kontrolleret ved gennemlysning samtidig med, at passagererne går gennem en metaldetektor. Ved denne kontrol skal tillige fremvises pas og billet.

Efter bagagekontrollen fortsætter man til toldkontrollen, hvor bagagen bliver kontrolleret manuelt. Denne kontrol foretages for at forhindre, at der udføres ting, som det ikke er tilladt at bringe ud af landet. Pas skal fremvises også ved denne kontrol.

Derefter går man til luftfartsselskabernes indcheckningsskranker. Her afleveres pas, billet og bagage. Efter kontrol af pas og billet udleveres boardingkort. Al billetkontrol foretages af repræsentanter for det iranske nationale luftfartsselskab, Iran Air. Ved afgang med andre luftfartsselskaber er dog repræsentanter for disse tilstede og nogle af disse foretager visumkontrol ved indcheckningsskranken.

Efter indcheckningen går man op ad trapper til 1. sal. Her kommer man til den sidste paskontrol, hvilken er den egentlige udrejsekontrol. Det er her rejsedokumenterne nøje bliver undersøgt. Her sidder 2 paskontrollører i hver paskontrolboks. Disse 2 kontrollører har normalt hver sin kø at betjene. De rejsende kan oftest stille sig i hvilken kø, man vil, uden at afvente en nærmere anvisning fra en myndighedsrepræsentant.

Når man er nået frem til en paskontrolboks afleveres passet til de 2 paskontrollører. Passagererne kontrolleres en for en. Dog ekspederes ægtepar samlet. For iranske statsborgeres vedkommende checkes oplysningerne i passet mod oplysninger, der forefindes i et computersystem, som kontrollørerne har til deres disposition. Oplysningerne i computersystemet omfatter iranske statsborgere og personer med opholdstilladelse i Iran.

Paskontrollørerne og det iranske politi (LEF) oplyste, at der af dette system fremgår, hvorvidt den enkelte passager har noget udestående med de iranske myndigheder. Hvis det er tilfældet, vil den pågældende blive nægtet udrejse. Der kan imidlertid gives tilladelse til udrejse, selv om personen har et udestående. I sådanne tilfælde skal der foreligge en skriftlig kendelse fra en dommer. Sagens karakter vil være afgørende for, om en udrejsetilladelse vil kunne gives. Efter alle formalia er checket og fundet i orden, påføres passet et udrejsestempel, og man kan derefter fortsætte ind i transithallen, hvor der er tax-free butikker, lounges m.v.

På vej ud af transithallen og ud mod flyvemaskinerne skal man på ny passere en sikkerhedskontrol. Ud til denne kontrol er der én udgang for kvinder og én for mænd. Håndbagagen undersøges ved gennemlysning, mens passagererne går til en boks, hvor der sidder en myndighedsrepræsentant. Her bliver passagererne kropsvisiteret, før de fortsætter ud i ventehallen.

Når flyet er klar til afgang, går passagererne til en skranke, hvor luftfartsselskaberne kontrollerer pas/visum, og hvor boardingkortet afleveres. Herefter går man direkte ud til flyvemaskinen, enten via en af de 4 gangbroer, der findes ved Mehrabad-lufthavnen, eller man går til busser, der fragter passagererne ud til flyet.

2.5 Annullering af udrejsestempel

På spørgsmålet om, hvad der kan være årsagen til, at en passager får sit udrejsestempel annulleret, svarede den højtstående embedsmand, at en passager kan fortryde sin udrejse, helt indtil flyvemaskinens døre er lukkede.

Hvis en passager efter at have gået gennem udrejseprocedurerne, skulle bestemme sig for ikke at ville udrejse, skal den pågældende henvende sig til det aktuelle luftfartsselskab og her forklare om årsagerne til den manglende lyst til at udrejse. På dette grundlag udsteder luftfartsselskabet et brev til den pågældende. Vedkommende skal herefter henvende sig til lufthavnsmyndighederne med dette brev, hvorefter udrejsestemplet annulleres, og den pågældende tillades at forlade lufthavnsområdet.

Den højtstående embedsmand oplyste, at lufthavnsmyndighederne kan anholde en person, der ønsker at udrejse, helt indtil flyvemaskinens døre er lukkede. Dette vil alene kunne lade sig gøre i sager af alvorlig karakter. En sådan anholdelse vil ikke kunne foretages, uden der foreligger en skriftlig kendelse fra en dommer. Embedsmanden oplyste endvidere, at han har haft sit arbejde i lufthavnen i de seneste 10 år og aldrig hverken oplevet eller hørt om sådanne tilfælde.

2.6 Udrejseforbud

Delegationen havde lejlighed til at drøfte spørgsmål vedrørende udrejseforbud for iranske statsborgere med pasafdelingen hos det iranske politi (LEF).

LEF oplyste, at forhold, der kan begrunde et udrejseforbud, vil kunne være af økonomisk karakter, f.eks. skatterestancer, eller det vil kunne være kriminelle handlinger. Hvis en person har noget udestående af økonomisk karakter, vil det være det iranske Finansministerium eller den iranske nationalbank (Bank Melli Iran), som har myndighed til at udstede et udrejseforbud. Hvis det drejer sig om kriminelle handlinger, er det domstolene, som har en sådan myndighed. En dommer afgør således, om den kriminelle handling er af en sådan karakter, at der bør udstedes et udrejseforbud. Der vil så blive udstedt en skriftlig kendelse herom fra dommeren.

I de tilfælde hvor et udrejseforbud udstedes, er der ingen automatik i at informere den berørte person om dette. Vedkommende vil alene få dette at vide ved et forsøg på legal udrejse, med mindre den pågældende ikke selv har kontaktet de iranske myndigheder herom, jfr. nedenfor.

I de tilfælde hvor der udstedes udrejseforbud, gives der meddelelse fra den udstedende myndighed til det iranske politi. Politiet er den håndhævende myndighed. Oplysninger om udrejseforbud opbevares i et computersystem. Disse oplysninger er tilgængelige for paskontrolmyndighederne ved 48 grænsepasseringssteder, og det er de samme oplysninger alle passeringssteder har tilgang til.

På baggrund af de oplysninger, der meddeles politiet fra de myndigheder, der kan udstede rejseforbud, opdateres computersystemet hver dag kl. 14.00, bortset fra weekends og offentlige fridage.

Opdateringen sker i LEF's hovedkvarter i Tehran. Herudover findes der 5 andre centre spredt rundt om i landet, der til enhver tid er i besiddelse af de samme oplysninger som hovedkvarteret i Tehran. Et grænsepasseringssted, der måtte have problemer med at indhente oplysninger fra egne

computere, kan således altid henvende sig til hovedkvarteret eller til et af de 5 andre centre for at få opdaterede oplysninger.

De oplysninger, der forefindes i computersystemet, er ikke detaljerede med hensyn til hvilket forhold, der danner grundlag for et udstedt udrejseforbud. Oplysningerne giver alene besked om, hvorvidt en person skal anholdes, eller hvorvidt vedkommendes pas skal konfiskeres. Repræsentanten for pasafdelingen i LEF oplyste, at dersom der i passet forefindes et udrejsestempel, har der intet været til hinder for, at den pågældende kunne udrejse. Kun hvis vedkommende senere selv bestemmer sig for ikke at ville udrejse, vil udrejsestemplet blive annulleret, jfr. pkt. 2.5.

Hvis der i computersystemet er oplysninger om, at en person skal anholdes, betyder det, at forholdet, der danner grundlag for udrejseforbuddet, er af alvorlig karakter. Ved oplysninger om at et pas skal konfiskeres, vil der blive udstedt et brev, hvori den pågældende anmodes om at henvende sig til de iranske myndigheder for at søge sit problem løst. Så snart mellemværendet med myndighederne er bragt i orden, ophæves rejseforbuddet, og den pågældende får udleveret sit pas og kan efterfølgende udrejse.

Ifølge LEF's pasafdeling vil en iransk statsborger personligt kunne henvende sig til politiet med forespørgsel om, hvorvidt der er udstedt et udrejseforbud for vedkommende. Hvis det er tilfældet, vil den pågældende selv kunne forfølge sagen, og når forholdet er bragt i orden, vil udrejseforbuddet blive ophævet, og udrejse vil kunne finde sted.

Et udrejseforbud gælder alene den enkelte person, forbuddet er udstedt for, og ikke den pågældendes familie. Forudsætningen herfor er, at familiemedlemmerne har separate pas. Det betyder, at hvis hele familien er indført i passet til den person, der har udrejseforbud, kan ingen af familiemedlemmerne udrejse.

Hvis en person har udrejseforbud og den pågældendes pas bliver konfiskeret ved forsøg på udrejse, vil der ikke blive gjort anmærkninger i passet vedrørende forbuddet.

En person, som har fået en betinget dom, kan udrejse legalt, dersom der ikke foreligger et udrejseforbud. I sådanne tilfælde er det en dommer, der ud fra sagens karakter afgør, hvorvidt der bør udstedes et udrejseforbud eller ej.

LEF understregede, at et udrejsestempel i en iransk statsborgers pas betyder, at den pågældende ikke har noget udestående med de iranske myndigheder, og at et udrejseforbud den pågældende måtte have haft, er ophævet som følge af at de udestående forhold, økonomiske eller kriminelle, med de iranske myndigheder er løst.

2.7 Indrejseprocedurer ved Mehrabad-lufthavnen i Tehran

Den højtstående embedsmand i lufthavnen oplyste, at efter passagererne har forladt flyvemaskinen ved ankomst til Tehran, går de til paskontrollen. For iranske statsborgeres vedkommende vil de her blive kontrolleret med hensyn til, hvorvidt de har et udestående med de iranske myndigheder. Dette gøres via det computersystem, som benyttes ved udrejsekontrollen.

Hvis en person, der indrejser, har et udestående med myndighederne, vil følgende kunne ske, afhængig af forholdets karakter, ifølge embedsmanden:

- den pågældende vil kunne blive arresteret på stedet
- den pågældende vil kunne få sit pas konfiskeret, hvorefter der udstedes et brev med opfordring til, at vedkommende henvender sig til myndighederne for at søge sit problem løst. Den pågældende vil ikke kunne få udleveret sit pas, førend problemet i forhold til myndighederne er løst

Efter alle formaliteter er checket og fundet i orden ved paskontrollen, fortsætter de rejsende til toldkontrollen, hvorefter de kan forlade lufthavnsområdet.

2.8 Falske rejsedokumenter

På spørgsmål om hvorvidt de iranske myndigheder er i stand til at oplyse om et evt. omfang af falske rejsedokumenter i Iran, kunne direktør Mirkhani ikke nærmere redegøre for et sådant omfang. Han fremhævede dog, at myndighederne er bekendt med afghanske og irakiske statsborgeres brug af falske rejsedokumenter, uden at han kunne give nærmere detaljer herom.

Den højtstående embedsmand i lufthavnen i Tehran oplyste, at paskontrolmyndighederne råder over teknisk udstyr til brug ved nærmere undersøgelser af rejsedokumenter, hvor der kunne være grund til mistanke om forfalskninger. Embedsmanden fremhævede endvidere den menneskelige ekspertise, som paskontrolmyndighederne i lufthavnen har udviklet.

Fra flere af repræsentanterne for de iranske myndigheder blev det oplyst, at de australske myndigheder har besøgt Iran for at undervise de iranske grænsekontrolmyndigheder i rejsedokumenter og metoder til afsløring af sådanne falske dokumenter.

En ambassade oplyste, at den ved nogle anledninger har fået henvendelser fra paskontrolmyndighederne i Mehrabad-lufthavnen med anmodninger om udtalelser om egne rejsedokumenter, som de iranske myndigheder har haft mistanke om skulle være falske. Den samme kilde oplyste endvidere, at der forekommer falske bekræftelser af falske dokumenter.

3. Statsborgerskabsforhold

Delegationen mødte Ahmad Sobhani, ambassadør og direktør for afdelingen for statsborgerskabs- og flygtningespørgsmål i det iranske Udenrigsministerium, som besvarede spørgsmål relateret til den iranske statsborgerlovgivning.

Indledningsvis oplyste Ahmad Sobhani, at enhver person, der er født af iranske forældre, er iransk statsborger. Hvorvidt fødslen har fundet sted i Iran eller i udlandet er underordnet i denne sammenhæng. Fødslen skal imidlertid registreres hos myndighederne med henblik på udstedelse af iransk identitetskort. Hvis barnet er født i udlandet, skal sådan registrering finde sted ved en iransk ambassade.

Et barn, der er født af iransk moder, som er gift med ikke-iransk fader, betragtes som havende samme statsborgerskab som faderen. Hvis barnet er født i Iran, kan det opnå iransk statsborgerskab efter 18 års ophold i Iran.

Et barn født i Iran af forældre med ukendt identitet vil være iransk statsborger.

Hvis et barn fødes i Iran af iransk moder, men udenfor ægteskab, betragtes barnet som iransk statsborger, hvis faderen er iransk statsborger. I barnets identitetskort vil imidlertid moderens familiegeneralia anføres. Hvis faderen i et sådant tilfælde er ikke-iransk statsborger, vil de iranske myndigheder betragte barnet som værende af samme nationalitet som faderen.

Ahmad Sobhani oplyste, at en iransk kvinde, som i Iran føder et barn udenfor ægteskab, vil kunne stilles strafferetligt til ansvar for dette. Forholdet vil kunne betragtes som utroskab med deraf følgende strafansvar. Ahmad Sobhani understregede, at et forhold mellem to ugifte personer ikke vil blive betragtet som så alvorlig, som hvis den ene eller begge parter er gift til anden side. Hvis forældrene efter fødslen indgår ægteskab, vil dette kunne løse problemerne i forhold til de iranske myndigheder således, at der intet strafansvar vil være, forudsat, at ægteskabet registreres hos myndighederne. Det gør ingen forskel, om ægteskabet indgås i eller udenfor Iran. Hvis ægteskabet indgås udenfor Iran, vil registrering kunne ske ved henvendelse til en iransk repræsentation.

En udenlandsk kvinde, der gifter sig med en iransk statsborger, opnår automatisk iransk statsborgerskab.

En person kan ansøge om iransk statsborgerskab efter fem års ophold i Iran. Ahmad Sobhani kunne oplyse, at det på trods af denne regel, vil være besværligt at opnå iransk statsborgerskab efter ansøgning.

En person, der er født i Iran, og som ikke er iransk statsborger af fødsel, kan opnå iransk statsborgerskab efter det fyldte 18. år. Ansøgning herom skal indgives, og det er en forudsætning for behandlingen af ansøgningen, at ansøgeren ikke forlader Iran mellem det fyldte 18. og det fyldte 19. år. Hvorvidt den pågældende har været udrejst af Iran i denne periode, vil blive undersøgt af det iranske politi.

På forespørgsel om en flygtning, der er bosiddende i Iran, kan ansøge om iransk statsborgerskab, oplyste Ahmad Sobhani, at hvis den pågældende har flygtningestatus i landet, kan ansøgning om sådant statsborgerskab indgives. Ahmad Sobhani understregede imidlertid, at det for en flygtning vil være meget vanskeligt at opnå iransk statsborgerskab. Dette blev bekræftet af Hojatol-Islam Ebrahimi.

Forholdet vil stille sig noget anderledes, hvis flygtningen kan godtgøre, at vedkommendes fader eller farfader er af iransk afstamning. I sådanne tilfælde vil der ikke være nogen problemer med at få tildelt iransk statsborgerskab. Ahmad Sobhani oplyste, at der var ca. 5.000 personer, som på denne måde opnåede iransk statsborgerskab i 1999. Det gør i denne sammenhæng ingen forskel, hvorvidt ansøgeren er mand eller kvinde.

På delegationens forespørgsel om, hvorvidt en person kan ændre sit navn i forbindelse med opnåelse af iransk statsborgerskab, svarede Ahmad Sobhani, at dette ville være muligt, men at det ikke er nemt.

Delegationens spørgsmål om hvorvidt de iranske myndigheder er i besiddelse af et centralt register over ansøgninger og imødekomelser af iransk statsborgerskab, blev ikke besvaret af Ahmad Sobhani. Det eneste, han oplyste, var, at ansøgernes navne bliver registreret, uden han nærmere redegjorde herfor. Han oplyste endvidere, at det vil være muligt at forespørge hos de iranske myndigheder, hvorvidt en person har ansøgt om og opnået iransk statsborgerskab.

Det formelle ansvar for behandlingen af ansøgninger om iransk statsborgerskab ligger hos den iranske regering. Det iranske Udenrigsministerium har fået bemyndigelse til at behandle og afgøre sådanne ansøgninger.

En ansøgning om iransk statsborgerskab skal indgives til det iranske Udenrigsministerium. Hvis ansøgeren er bosiddende udenfor Tehran, indgives ansøgningen til indenrigsministeriets afdeling på bopælsstedet, som så fremsender ansøgningen til Udenrigsministeriet i Tehran. Hvis en person ansøger fra udlandet, skal dette foregå via en iransk repræsentation. Gebyret ved ansøgning i Iran er ca. USD 10-20, mens gebyret ved ansøgninger fra udlandet er USD 30-40.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen undersøger de iranske myndigheder den pågældendes forhold i udlandet, bl.a. gennem Interpol.

Hvis en ansøgning om iransk statsborgerskab imødekommes, skal den pågældende personligt give møde hos det iranske Udenrigsministerium. Herfra bliver vedkommende sendt til Indenrigsministeriet, hvor der skal aflægges en ed, og hvor den pågældende skal gennemgå en sprogttest.

Dobbelt statsborgerskab er ikke tilladt i Iran. Hvis en person ønsker at bibeholde sit andet statsborgerskab, skal den pågældende således opgive sit iranske statsborgerskab. Så længe vedkommende ikke gør det, vil personen af de iranske myndigheder blive betragtet som iransk statsborger og have ret til iransk pas og identitetskort. En vestlig ambassade oplyste, at det i praksis er nær umuligt at opgive et iransk statsborgerskab.

Ahmad Sobhani oplyste, at en iransk kvinde ikke kan ændre sit iranske statsborgerskab, uden hendes iranske ægtefælle gør det samme.

En anmodning om at blive løst fra sit iranske statsborgerskab kan ikke imødekommes, hvis den pågældende er under 25 år, eller hvis den pågældende har et økonomisk mellemværende med de iranske myndigheder.

Ved indrejse i Iran vil en person, der har opgivet sit iranske statsborgerskab, blive behandlet som enhver anden udlænding.

En person, der har opgivet sit iranske statsborgerskab, kan altid ansøge om generhvervelse af statsborgerskabet.

4. Retlige forhold

4.1 Domstolssystemet

Delegationen havde et møde med Dr. Shariatbagheri, generaldirektør for det internationale kontor ved de iranske domstole, der redegjorde for domstolssystemets opbygning. Dr. Shariatbagheri oplyste indledningsvist, at domstolssystemet er en uafhængig instans i det iranske samfund.

Der eksisterer flere typer af domstole til afgørelse af sager i 1. instans:

- de offentlige domstole (Public Courts)
- de islamiske revolutionsdomstole (Revolutionary Courts)
- de militære domstole (Military Courts)
- pressedomstole (Press Courts)
- præstedomstole (Special Clerical Courts)

De offentlige domstole behandler civilsager og de kriminalsager, der ikke hører ind under revolutionsdomstolens embedsområde. Revolutionsdomstolene har en begrænset jurisdiktion og behandler alene sager vedrørende indre og ydre sikkerhed, narkotikaforbrydelser, økonomiske forbrydelser og forbrydelser mod Gud og menneskeheden (corruption on earth), f.eks. blasfemi. De militære domstole behandler sager mod militærpersonel, politi og revolutionsgardister. I pressedomstolene behandles sager, der rejses mod redaktører, udgivere, journalister og forfattere. Præstedomstolene tager sig af sager, hvor de gejstlige er involveret og hvor sagerne vedrører religiøse forhold. Ifølge dr. Shariatbagheri hører præstedomstolene ikke ind under det sædvanlige domstolssystem i Iran og de er uhjemlede i forfatningen.

For de offentlige domstole er appelinstansen de såkaldte Review Courts. En tilsvarende appelinstans eksisterer ikke indenfor revolutionsdomstolene, men en afgørelse truffet i revolutionsdomstolen, kan, afhængig af straffens længde, påklages til Højesteret.

Højesteret (Supreme Court) er appeldomstol for sager af alvorlig karakter. Sager af mindre alvorlig karakter vil ikke kunne fremmes for Højesteret.

Sager i de offentlige domstole behandles og afgøres af én dommer mens der i appelinstansen (Review Courts) og i Højesteret er tale om kollegiale retter bestående af 3 dommere.

Statsadvokaten (Prosecutor General) og lederen af Højesteret må tillige med en juridisk også have en gejstlig uddannelse. Det er i de senere år blevet et krav, at alle dommere i de offentlige domstole og i revolutionsdomstolene skal have en juridisk uddannelse.

En vestlig ambassade oplyste, at dommeren normalt tillige er anklager.

4.2 Udstedelse af retsdokumenter

4.2.1 Tilsigelser

Dr. Shariatbagheri oplyste, at en tilsigelse til at give møde i retten altid søges udleveret til den tilsagte personligt. Hvis den pågældende ikke selv er tilstede, kan tilsigelsen dog afleveres til et familiemedlem. Hvis der ikke er nogen tilstede, der kan modtage tilsigelsen, bliver den bragt tilbage til retten, hvor dommeren bestemmer, hvorvidt den tilsagte skal søges arresteret. En sådan afgørelse bliver taget ud fra sagens karakter. En person kan imidlertid ikke anholdes, uden der foreligger en skriftlig kendelse fra en dommer.

4.2.2 Arrestordrer

Dr. Shariatbagheri oplyste endvidere, at de offentlige domstole (Public Courts) har kompetence til at udstede arrestordre i alle typer sager, med mindre sagen falder ind under Revolutionsdomstolens jurisdiktion. Arrestordren sendes fra den offentlige domstol til den relevante politistation, som er ansvarlig for at arrestere den pågældende. Arrestordren vises til den pågældende arrestant, men udleveres ikke. Efterfølgende returneres arrestordren til den udstedende domstol.

Blanketter til brug for udstedelse af arrestordrer trykkes på et særligt regeringstrykkeri. Blanketten udfyldes med håndskrift og indeholder følgende oplysninger om arrestanten:

- For- og efternavn
- Adresse
- Stilling
- Faders navn
- ID-kort nummer

Efter udfyldelsen bliver blanketten stemplet og underskrevet af domstolen. Alene én arrestant kan påføres blanketten. Normalt vil begrundelse for udstedelsen af arrestordren ikke være anført.

4.2.3 Domsafsigelser

Ifølge dr. Shariatbagheri er det den enkelte dommer, som afgør strafudmålingen ud fra bestemmelserne i den iranske straffelov om maksimums- og minimumsstraf for en forbrydelse. Hvis flere personer begår den samme forbrydelse og omstændighederne i forbindelse med forbrydelserne er de samme, vil strafudmålingen være den samme, men retspraksis er ikke almindelig tilgængelig og er ikke retskilde.

Hvis den sigtede selv er tilstede i retten, vil dommeren læse den afsagte dom op. Den sigtede har ret til at få dommen udleveret skriftligt, samtidig med at den pågældende har ret til at tage stilling til hvorvidt dommen skal ankes. Hvis den sigtede ikke er mødt op i retten ved domsafsigelsen, vil dommen blive fremsendt til den pågældende.

Ifølge dr. Shariatbagheri vil en dødsdom ikke kunne afsiges, uden den tiltalte selv er tilstede i retten. En dødsdom vil kunne afsiges i drabssager, narkotikasager og i sager hvor personer har begået handlinger mod den iranske stats sikkerhed. Dr. Shariatbagheri pointerede, at dødsdomme er sjældne i Iran.

5. Minoritetsgrupper

5.1 Medlemmer af kristne trossamfund

En vestlig ambassade, som delegationen havde samtale med, oplyste indledningsvist, at antallet af personer, der hører til de religiøse minoritetsgrupper, stadig er aftagende. Således oplyste kilden, at der i begyndelsen af revolutionen var 350.000 kristne i Iran. I dag er dette tal alene 150.000. Denne nedgang skyldes den store udvandring af kristne, der har fundet sted. En udvandring, der i dag fortsætter. Personer, der tilhører den armenske kirke, udgør den største gruppe kristne i Iran med et antal på 100.000 medlemmer.

Kilden udtrykte bekymring for den store udvandring af kristne fra Iran. Dette resulterer bl.a. i en stadig større usikkerhed, når det gælder den fortsatte eksistens af de kristne samfund i Iran.

De personer tilhørende de religiøse minoriteter, der i dag ønsker at udvandre fra Iran, er først og fremmest armenske kristne, iranske jøder og personer, der tilhører det iranske Baha'i'-samfund. For en stor dels vedkommende ønsker disse at rejse til USA eller Canada, hvor der i forvejen er store af armenske og jødiske samfund. En del af denne udvandring synes at foregå i en organiseret form. Der er indgået en aftale mellem de østrigske myndigheder, ICRC, Caritas og det iranske Baha'i'-samfund, som indebærer, at personerne tillades at indrejse i Østrig, hvor de kan opholde sig i en periode på 3-6 måneder. På forhånd har personerne indbetalt et beløb på ca. USD 3.000, som skal dække opholdsudgifterne i den periode de opholder sig i Østrig. I ventetiden i Østrig behandles ansøgningerne om indrejsetilladelse til USA eller Canada. Skulle en ansøgning om indrejsetilladelse til et af disse lande ikke imødekommes, må de pågældende forlade Østrig, inden deres visum udløber.

For så vidt angår situationen for de religiøse minoriteter i Iran i dag oplyste kilden, at på trods af at disse minoriteter diskrimineres af de iranske myndigheder, må situationen betegnes som bedre nu end tidligere. Kilden understregede i denne forbindelse, at det er vigtigt at skelne mellem den rene forfølgelse, der fandt sted i tiden lige efter revolutionen, og dagens diskrimination.

Ifølge den iranske grundlov er der religionsfrihed i Iran for muslimer, jøder, kristne og zoroaster. Baha'ierne nyder ikke denne frihed. Både kristne og jøder har egne pladser i det iranske parlament, Majlis. Ifølge kilden betragtes kristne på trods heraf som andenrangs borgere og har ikke de samme muligheder for uddannelse og arbejde som andre iranere. Præferencer til f.eks. arbejde indenfor offentlig virksomhed gives til iranske muslimer. De religiøse minoritetsgruppers jobmuligheder ligger indenfor det private erhvervsområde.

Der eksisterer kristne skoler i Iran i dag. Disse drives af de kristne menigheder. Tidligere var reglen den, at rektorerne ved disse skoler skulle være muslimer. Dette er nu ændret, så de kristne skoler fra det skoleår, der startede i efteråret 2000, kan have rektorer fra de kristne menigheder, der driver skolerne.

Når det gælder de armenske kristne, oplyste kilden, at disse ikke er i noget modsætningsforhold til de iranske myndigheder og således intet har at frygte. Det kan hertil oplyses, at der i Tehran er armenske forretninger, hvor skiltene udenfor forretningerne er forfattet både på farsi og armensk.

Kilden var af den opfattelse, at hvis der skulle være indledt en straffesag mod en kristen i Iran, vil kirkelederne have viden om dette. Dette skyldes, at familiemedlemmerne til den, der er indledt sådan sag mod, vil henvende sig til disse ledere med oplysninger om straffesagen.

5.2 Medlemmer af Bahá'i-samfundet

En vestlig ambassade, der har kendskab til det iranske Bahá'i-samfund, gav udtryk for, at personer, der tilhører Bahá'i-samfundet, ikke har de grundlæggende civile rettigheder i det iranske samfund. Medlemmerne af samfundet er ikke offentligt registreret og er således ikke i besiddelse af centrale iranske dokumenter som f.eks. et iransk identitetskort. Ægteskaber mellem medlemmer af Bahá'i-samfundet kan ikke registreres hos de iranske myndigheder. Det eneste dokument en Bahá'i kan få udstedt, er et iransk nationalitetspas. I passet er der imidlertid ingen oplysninger om den pågældendes religiøse tilhørsforhold.

En kilde med tilknytning til det iranske retsvæsen oplyste, at medlemmerne af det iranske Bahá'i-samfund ikke kan siges at have problemer med de iranske myndigheder på samme måde, som man havde det i tiden lige efter revolutionen, hvor Bahá'ierne blev forfulgt for sin tro. Kilden fremhævede imidlertid, at Bahá'i-lederne er under opsyn fra de iranske myndigheders side.

Den vestlige ambassade oplyste, at de iranske myndigheder ikke taler om Bahá'ier og om straffesager mod medlemmer af samfundet. Iransk Højesteret har stadfæstet dødsdomme mod 4 Bahá'ier. Disse domme afventer eksekvering. En anden Bahá'i blev i juni/juli 2000 løsladt fra fængslet. Årsagen hertil er ikke klarlagt.

Bahá'ierne er ikke omfattet af det offentlige undervisningssystem. På trods af dette oplyste den vestlige ambassade, at Bahá'ierne stort set er godt uddannet. Denne uddannelse foregår i privat regi indenfor et uformelt system. Bahá'ierne har ingen faste skoler, undervisningsstederne skifter fra gang til gang. Kilden med tilknytning til det iranske retsvæsen oplyste, at Bahá'ier ikke har adgang til de iranske universiteter, hvis de oplyser at tilhøre Bahá'i-samfundet.

Når det gælder arbejde, kan Bahá'ier ikke få arbejde indenfor offentlig virksomhed. De ernærer sig ved handelsvirksomhed og ved at arbejde indenfor private firmaer.

Bahá'ier er ikke tilladt at missionere for sin religion. Praktiseringen af Bahá'i-religionen foregår således i private omgivelser.

5.3 Konvertitter

Konvertering fra islam til en anden religion er forbudt ifølge iransk lovgivning og kan medføre dødsstraf.

En vestlig ambassade kunne oplyse herom, at der ikke siden 1994 har været oplysninger om henrettelser af personer på grund af konvertering fra islam. Kilden var af den opfattelse, at i dag kan en person, der er konverteret, blive idømt fængselsstraf, forudsat at konverteringen er kommet

myndighederne til kundskab, men at der i dag kun sjældent rejses straffesager mod konvertitter. Kilden fremhævede, at de, der er konverteret af overbevisning, officielt ofte forbliver muslimer.

Kilden mente, at konvertitter, der er kendt af de iranske myndigheder, bliver indkaldt til Informationsministeriet til en samtale med henblik på en irettesættelse. Herefter tillades man at gå med besked om ikke at oplyse om ærindet i ministeriet. Hvis der skulle rejses straffesag, ville de pågældende blive anklaget for noget andet end at have konverteret.

Mange forsøger at konvertere af immigrationshensyn, idet de da anser mulighederne for at opnå asyl i Vesten som værende større.

Kristne menigheder udsteder anbefalingsbreve til konvertitter og andre, som tilhører menigheden, når de pågældende anmoder herom. Kilden understregede, at sådanne breve alene udstedes til personer, der er kendt af menigheden. Disse anbefalingsbreve kan ægthedsvurderes hos de enkelte menigheder. Kilden vurderede i denne forbindelse, at 80-90 % af de anbefalingsbreve, som præsenteres i Vesten fra den armenske kirke, er falske.

At konvertere i Iran er ingen kort proces. En person, der henvender sig hos en kristen menighed, får at vide, at kirken står åben, og at den pågældende skal lære de kristne skrifter at kende og deltage i de kirkelige handlinger. Efter et par år vil kandidaten så kunne blive døbt.

Kilden oplyste, at de menigheder, han kendte, er forsigtige med at acceptere konvertitter. En person vil kunne blive døbt efter grundig overvejelse, og dåbsceremonien vil finde sted under stor diskretion. De armenske, de assyriske og de kaldæiske kirker accepterer ikke konvertitter, ifølge den vestlige kilde, mens de protestantiske kirker og menigheden "Assembly of God" derimod accepterer konvertitter. En anden vestlig kilde oplyste, at disse menigheder tillige aktivt missionerer for omvendelse.

En af de vestlige kilder oplyste, at giftermål mellem konvertitter og personer født kristne generelt ikke accepteres af de kristne samfund.

5.4 Kurderne

Delegationen drøftede kort situationen for kurdere i Iran med repræsentanter for en vestlig ambassade i Tehran.

Kilden oplyste, at der i de nordlige områder af Iran eksisterer en kurdisk opposition til det iranske styre. Denne opposition kommer først og fremmest til udtryk gennem aktiviteterne hos Det Iranske Kurdiske Demokratiske Parti, KDPI. Kilden nævnte i denne sammenhæng uroligheder og demonstrationer i den kurdiske del af Iran. Således var der i februar 1999 massive demonstrationer i det nordlige Iran i forbindelse med retssagen i Tyrkiet mod PKK-lederen Abdullah Öcalan, og i Ardebil var der i forbindelse med parlamentsvalget i februar 2000 uroligheder, idet alle kandidater, der stod på valglisten, blev strøget.

Der forekommer diskrimination fra myndighedernes side mod kurderne. Som eksempel herpå oplyste kilden, at kurdisk sprog ikke kan benyttes i skolerne.

Kilden var dog af den opfattelse, at iranske kurdere ikke som sådan forfølges af de iranske myndigheder.

En anden vestlig kilde oplyste, at eneste skole- og officielle sprog i Iran er persisk, der er modersmål for godt halvdelen af befolkningen. Andre sprog er 25 hjemmesprog, men der udgives aviser og publikationer på adskillige minoritetssprog.

5.5 Homoseksuelle

Under besøget i Tehran havde delegationen anledning til at drøfte situationen for homoseksuelle i Iran med flere af samtalepartnerne.

En kilde med godt kendskab til det iranske retsvæsen oplyste, at straffen for homoseksualitet i Iran er dødsstraf ved hængning. Der eksisterer ingen minimumsstraf. Kilden understregede imidlertid, at bevisbyrden er tung at løfte. For at en domfældelse skal kunne finde sted, skal den homoseksuelle akt i retten bevidnes af 4 personer, som skal have overværet akten, eller også skal begge de 2 involverede personer tilstå forholdet. En myndighedskilde oplyste ligeledes, at sager vedrørende homoseksualitet er meget vanskelige at bevise. En vestlig ambassade kunne bekræfte, at bevisbyrden er tung. En anden vestlig ambassade oplyste, at myndighederne i kildens hjemland lægger stor vægt på bevisbyrden ved behandlingen af asylansøgninger fra iranske statsborgere, hvor homoseksualitet er asylmotivet.

En vestlig ambassade oplyste, at den aldrig har hørt om retssager, hvor anklagepunktet alene har drejet sig om homoseksualitet. Ifølge den samme kilde blev der imidlertid ugen før delegationens ankomst til Iran eksekveret en dødsdom over en mand, der 15 gange var blevet anklaget for usømmelig opførsel. Herudover var han blevet kendt skyldig i at have voldtaget en 12 år gammel dreng i sin forretning.

En vestlig kilde, som har kendskab til det homoseksuelle miljø i Tehran, oplyste, at den ikke har hørt om retssager mod homoseksuelle. Kilden var af den opfattelse, at det homoseksuelle samfund ville være informeret herom, hvis der skulle have været rejst retssager mod personer sigtet alene for homoseksualitet.

En kilde med tilknytning til et vestligt nyhedsbureau var af den opfattelse, at eventuelle retssager mod homoseksuelle ikke ville have offentlighedens opmærksomhed henledt på sig. På denne baggrund kunne kilden ikke udelukke, at der eksisterer retssager, hvor anklagen drejer sig om homoseksualitet. Kilden nævnte i denne forbindelse en sag fra et militært fængsel, hvor en indsat fortalte fangevogteren om et homoseksuelt forhold, han havde haft. For dette blev den indsatte idømt 100 piskeslag.

En myndighedskilde mente, at der ikke er problemer for de homoseksuelle i det iranske samfund, hvilket betyder, at der ikke er rejst mange sager vedrørende homoseksualitet for de iranske domstole.

En kilde med godt kendskab til det iranske retsvæsen kunne derimod oplyse, at der har været mange sager vedrørende homoseksualitet ved de iranske domstole. Kilden kunne ikke nærmere talfæste sagerne. Vedrørende domme i de rejste sager, kunne kilden alene oplyse, at der var afsagt dødsdomme i flere af sagerne. I denne forbindelse tilføjede kilden, at hvis sagen ikke fuldt ud var bevist, var det op til dommeren at afgøre straffen.

På delegationens spørgsmål om hvorfor sådanne sager er blevet rejst, svarede kilden, at det skyldtes, at den ene part i det homoseksuelle forhold havde henvendt sig til domstolene.

En myndighedskilde udtalte, at en person ikke kan anklage sig selv. I relation til homoseksualitet betyder det iflg. hans opfattelse, at hvis en iransk statsborger i en dansk avis eksponerer sig som værende homoseksuel, vil der intet ske med den pågældende ved en tilbagevenden til Iran.

Flere vestlige kilder, herunder en ambassade, udtalte uafhængig af hinanden, at homoseksuelle ikke har problemer i Iran i dag. Der findes steder hvor homoseksuelle mødes. To af de vestlige kilder nævnte i denne forbindelse, at der i Tehran eksisterer parker, som er træffesteder for homoseksuelle.

6. Kvinder og påklædningskrav

En kilde med tilknytning til det iranske retsvæsen oplyste, at det tidligere strikte syn på kvinders påklædning ikke længere eksisterer. Kilden tilføjede i denne sammenhæng, at illegitime møder mellem kvinder og mænd kan føre til sanktioner. En kilde med tilknytning til et vestligt nyhedsbureau bekræftede, at kvinders påklædningskrav i dag er meget mere liberal end tidligere. Kilden oplyste, at friheden, også for kvinder, definitivt er større i dag end for nogle få år siden. I denne sammenhæng nævnte kilden, at specielt i studentermiljøerne ser man kvinder med make-up, og at kvinder og mænd i disse miljøer helt frit kan tale sammen.

Delegationen så ved selvsyn mange kvinder med make-up og med tørklæder, der ikke helt dækkede håret. Det bemærkes, at denne "frihed" nok er større i visse dele af de sociale lag og særlige kvarterer i de store byer. Delegationen så selv forretninger, hvor der åbenlyst var udstillet og blev solgt alle former for make-up. En vestlig ambassade oplyste, at make-up ikke er forbudt til hjemmebrug.

7. Produktion, salg, besiddelse og indtagelse af alkohol

I forbindelse med spørgsmål om straf for produktion/besiddelse/konsumtion af alkoholiske drikkevarer, kunne en vestlig ambassade indledningsvist oplyse, at både produktion, besiddelse og konsumtion er forbudt i henhold til iransk lovgivning. Kilden kunne imidlertid oplyse, at iranske kristne kan producere og opbevare alkohol til eget brug uden at risikere sanktioner fra myndighedernes side. Salg af alkohol til muslimer er forbudt. Dette blev bekræftet af en kilde med tilknytning til det iranske retsvæsen.

Straffen for produktion, besiddelse, køb, salg og transport af alkohol afhænger af mængden. Strafframmen er fra 6 måneder til 2 års fængsel. En person, som overtaler eller lokker en anden person til at drikke alkohol, kan blive idømt 74 piskeslag.

Artikel 165 i den iranske straffelov omhandler indtagelse af alkohol og artikel 175 i den samme lov omhandler produktion, distribution, køb, salg, transport m.v. af alkohol, jfr. bilag 2 og 3.

En vestlig ambassade havde kendskab til, at det iranske politi kort før delegationens besøg i Iran, kom til en fest, hvor der blandt iranere blev serveret alkohol. Der skete ingenting for festdeltagerne, bortset fra at værterne måtte betale penge til politiet. Ambassaden kunne endelig oplyse, at alle former for alkohol kan købes på det sorte marked.

8. Bilagsfortegnelse

- Bilag 1: Kort over Iran
- Bilag 2: Liste over konsulterede myndigheder, organisationer og personer
- Bilag 3: Den iranske straffelovs §§ 165 og 175 vedrørende strafbestemmelser for konsumtion, produktion, køb, salg mv. af alkohol (på farsi)
- Bilag 4: Uofficiel engelsk oversættelse af de i bilag 2 nævnte paragraffer

Bilag 1: Kort over Iran

Bilag 2: Liste over konsulterede myndigheder, organisationer og personer

Iranian Ministry of Foreign Affairs.

- Ambassador and Director of Nationality and Refugees Affairs, Ahmad Sobhani
- Director of Passport and Visa Department, Mohammad Ali Mirkhani

Iranian Ministry of the Interior

- Director General for Bureau for Aliens and Foreign Immigrants' Affairs,
Hojatol-Islam Ebrahimi

Judiciary

- Director General, Office of International Affairs, Dr. Shariatbagheri

Mehrabad Airport, Tehran – Airport Authorities

Law Enforcement Forces (LEF) – Iranian Police – Passports Department

Lawyer in Penal Law

Western News Agency

6 vestlige ambassader

Bilag 3: Den iranske straffelovs §§ 165 og 175 vedrørende strafbestemmelser for konsumtion, produktion, køb, salg mv. af alkohol (på farsi)

Bilag 4: Uofficiel engelsk oversættelse af de i bilag 2 nævnte paragraffer